

PRED DNEVOM SAMOUPRAVLJALCEV

PRIZADEVANJE ZA RAZVOJ SAMOUPRAVLJANJA – NADALJEVANJE TITOVE POTI

Z razglasitvijo 27. junija za dan samoupravljalcev so delegati drugega kongresa samoupravljalcev v Sarajevu dali trajen pomen dnevu, ko smo v Jugoslaviji začeli tudi v praksi uresničevati načelo »tovarne delavcem«. Na ta dan leta 1950 je bil namreč v skupščini FLRJ sprejet zakon o delavskih svetih, kot ga na kratko imenujemo. Ta pomembni zgodovinski trenutek v razvoju naše države predstavlja začetek graditve trdnih temeljev samoupravnega socialističnega sistema. Na osnovi tega zakona smo v kasnejših letih s takoimenovanimi delavskimi amandmaji v letu 1971, z novo ustavo iz leta 1974 in zakonom o združenem delu, ki je bil sprejet ob dnevu republike 1976 ter seveda z uveljavljanjem njihovih načel v praksi, razvili samoupravljanje do take stopnje, da je postalo celovit družbeno-ekonomski odnos, ki obvladuje vsa področja življenja in dela v naši socialistični Jugoslaviji.

Kljub temu pa so na določenih področjih pri uveljavljanju temeljnih načel socialističnega samoupravljanja v prakso še nekatere pomanjkljivosti. Kot je ob dnevu samo-

upravljalcev lani dejal tov. Vinko Hafner, predsednik RS ZSS, je resnična oblast delavcev še vedno omejena pretežno na enostavno reprodukcijo ter nadaljeval, da smo v razvoju samoupravljanja sedaj prišli v odločilno obdobje, ko moramo dejansko preiti od upravljanja v imenu delavcev na upravljanje delavcev samih in uveljaviti samoupravljanje kot prevladujoč družbeni odnos v celotni družbeni reprodukciji. Na te in še nekatere druge pomanjkljivosti bo opozoril tudi III. kongres samoupravljalcev Jugoslavije, ki bo junija letos v Beogradu. Obenem bo kongres nakazal tudi možnost rešitve posameznih problemov. Naloga vseh nas v naslednjih obdobjih pa bo, da bomo te pomanjkljivosti v praksi čim bolj prizadevno in uspešno odpravljali. S tem in pa s trdim delom bomo lahko največ prispevali k nadaljnjemu razvoju in krepitvi samoupravljanja.

Ta misel naj bo vsem delavcem Peka vzpodbuda za nadaljevanje Titove poti, obenem pa tudi čestitka ob 27. juniju — dnevu samoupravljalcev.

Breda Miščević, predsednik SDS

TOVARIŠI DELAVCI!

OB DNEVU SAMOUPRAVLJALCEV

SREČNO

DAN ZMAGE NA ČEVDRCAH

4. JULIJ, SIMBOL SPLOŠNE LJUDSKE VSTAJE

4. julija 1941 je politbiro CK KPJ pod vodstvom tovariša Tita na seji v Beogradu sprejel zgodovinski sklep: »ORGANIZIRATI VSE PRIPRAVE ZA IZVAJANJE OBOROŽENIH AKCIJ, USTANAVLJATI PARTIZANSKE ODREDE, NETITI ODPOR IN PRIPRAVLJATI VSTAJO CELOTNEGA LJUDSTVA.

Ta dan slavimo jugoslovanski narodi in narodnosti kot simbol splošne ljudske vstaje proti fašističnim napadalcem. Slavimo ga kot praznik skupne, neustavljive želje po svobodi.

Štirideset let je preteklo od upora proti okupatorju. Naši cilji so bili vseskozi jasni: HOČEMO MIR, hočemo, da bi bil človek resničen gospodar svojega dela, svoje usode.

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

**OB DNEVU BORCA IN DNEVU VSTAJE
JUGOSLOVANSKIH NARODOV ČESTITA-
MO VSEM ČLANOM KOLEKTIVA, UPOKO-
JENIM SODELAVCEM, PREDVSEM PA BOR-
CEM IN AKTIVISTOM NOV.**

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

Kot že dolga leta smo tudi letos proslavili DAN ZMAGE na Čevdrcih, pri spominski plošči na jasi, kjer je bila 1941 leta ustanovljena TRŽIŠKA ČETA.

Lepa majska sobota je privabila mnoge obiskovalce. Slavnostni govornik je bil ZDRAVKO KRVINA sekretar med-občinskega komiteja ZK za Gorenjsko.

RAZGOVOR PRED KONGRESOM

Z DOGOVORI ODLOČNO V PRAKSO

Od 16. do 18. junija bo v Beogradu največje srečanje samoupravljalcev, III. kongres.

Tega pomembnega in izredno važnega srečanja se bo udeležila tudi delegatka našega tozda Budućnosti iz Ludbrega, delavka iz montažnega oddelka 582, NADICA KAPUSTA. Za interesirani, da slišimo njeno mišljenje, smo jo obiskali na njenem delovnem mestu, kjer dela na pripravi spodnjih delov. Postavili smo ji nekaj vprašanj, v glavnem takih, ki se nanašajo na njeno prisostvovanje, načinu priprave in aktivnost po končanem kongresu.

Tovarišica Nadica je z veseljem odgovorila na zastavljena vprašanja in povedala:

Varaždin in izpostavila nekaj konkretnih predlogov naše delegacije, kako bi delegatski sistem še bolj uspeval.

Veliko pomoč v zvezi z mojimi pripravami na kongres mi nudi strokovna služba tozda, kakor tudi Občinski svet Zveze sindikatov Ludbreg, oziroma Koordinacijski odbor za pripravo Kongresa. Za kongres pripravljam tudi diskusijo. Če bo mogoče jo bom izpostavila na samem kongresu, če pa ne, bom sodelovala v delu ene izmed komisij. V moji diskusiji je poudarek na širjenju in rezultatih poslovnega povezovanja in združevanja v občini, kakor je v občini Ludbreg. V prvi vrsti pa želim poudariti pomembnost združitve Peka in Budućnosti in kaj vse se lahko naredi, kadar se združijo skupni interesi in kakšni so rezultati našega skupnega dela.

Po končanem Kongresu in sprejetju Resolucije mislim, se od vseh nas, od skupnega združenega dela in vseh subjektivnih sil v prvi vrsti pričakuje, da bomo še odločneje nadaljevali Titovo pot, da bomo realizirali sprejete naloge vsak na svojem delovnem mestu. Po kongresu bom delovnim ljudem, ki so me izbrali za delegata prenesla vtise in sklepe, kakor tudi stališča o najvažnejših vprašanjih o katerih bo govora na Kongresu. Moja aktivnost se bo odražala predvsem v osnovni organizaciji sindikata v tozda Budućnost in delovni organizaciji Peko, kakor tudi v kolektivih delovnih organizacij usnjarsko predelovalne in tekstilne industrije katerih sem delegat. Upam, da bom uspela opravičiti zaupano nalogo,« je rekla na koncu razgovora.

V njenih besedah se je čutil ponos, posebno v tistem delu razgovora, ko je govorila o povezanosti Peka in Budućnosti in rezultatih ki so v zadnjem času doseženi v pogledu krepitve materialne osnove tako tozda Budućnosti kot delovne organizacije Peka v celoti.

Ob slovesu smo ji zaželeli veliko uspeha v sodelovanju

na kongresu in se dogovorili za ponoven razgovor. Takrat nam bo povedala o poteku kongresa in načinu izvajanja Resolucije III. kongresa, to pa seveda po končanem kongresu.

Franjo Jemrič

Delegat občine Tržič je LI-DIJA FORNAZARIČ, tekstilni tehnik iz BPT Tržič:

V veliko čast in ponos mi pomeni zaupanje, izkazano z izvolitvijo za delegata občine Tržič za III. kongres samoupravljalcev v Beogradu. Zavedam se, da mi je bilo to zaupanje izkazano glede na moje dosedanje delo na družbenopolitičnem področju in v samoupravnih organih, zlasti v delovni organizaciji, obenem pa je to velika obveza in dolžnost za še plodnejše in aktivnejše delo pri razvijanju samoupravnih odnosov na vseh področjih, še zlasti pri uresničevanju zakona o združenem delu in Titovi pobudi o kolektivnem vodenju.

Od kongresa pričakujem, da bo ustvarjal in seveda tudi kritičen. Kritičen v ocenah, ustvarjal v nakazanih rešitvah. Realno bo potrebno oceniti dosežke, ki od zadnjega kongresa do danes niso majhni in opozoriti na vse slabosti, ki so se pojavile in zanje tudi poiskati določene rešitve.

Smatram, da bo kongres moral dati velik poudarek naši trenutni ekonomski situaciji. Kongres bo sigurno potrdil,

da smo po samoupravni poti sposobni reševati najtežje probleme in da moramo še bolj v vsakdanji praksi uporabljati naš družbenopolitični in samoupravni sistem.

V pripravah sem bila prisotna na vseh razpravah. V naši delovni organizaciji sem zadovoljena, da bom kongresne sklepe in stališča prenesla svojim sodelavcem, oziroma vsem delavcem, ki so mi zaupali zame tako važno in častno dolžnost. V glavnem bo težišče dela po Kongresu, ko bo treba naloge sprovajati v praksi. Največji poudarek bo treba posvetiti dohodkovnim odnosom. To področje je še vedno domena strokovnih služb ne pa proizvajalcev. To bo treba bolj približati delavcu.

SPOROČILO III. KONGRESU

Po sprejetih smernicah in aktivnostih subjektivnih sil naše družbe je Tretji kongres samoupravljalcev temeljita priprava posebno v organizacijah združenega dela. To bo delovni dogovor samoupravljalcev na katerem se bodo izmenjavale pozitivne izkušnje uporabe ustave, Zakona o združenem delu in drugih sistemskih zakonov, s tem, da se izpostavijo predlogi za razrešitev posameznih vprašanj.

Na področju občine Ludbreg smo zato izdelali sporočilo kongresu POMEN IN REZULTATI POSLOVNEGA POVEZOVANJA IN ZDRUŽEVANJA V GOSPODARSKEM RAZVOJU OBČINE LUDBREG. V sporočilu so izpostavljene pozitivne izkušnje do katerih smo prišli v občini Ludbreg v dvajsetletnem delu na povezovanju gospodarstva v občini. Kakor je poznano, je bila do šestdesetih let občina Ludbreg izključno kmetijska, ki ni imela niti neke posebne osnove, na kateri bi bazirala svoj nadaljnji razvoj. Obstajalo je le nekaj uslužnostnih delavnic iz katerih se je razvijala industrija in dosegla tako raven kot je danes v skladu s skromnimi materialnimi možnostmi a vse večjim znanjem in izkušnjami v obrtniškem načinu proizvodnje in tu pa tam z novim orodjem ali stroji. Proizvodnja se je vedno bolj širila, iz obrtniških delavnic so nastali proizvodni obrati, ki se širše povezujejo z močnejšimi poslovnimi partnerji izven občine, regije in republike.

Take odločitve so dobile popolno zaupanje kasneje, ko so se posamezna podjetja razvila v solidne delovne organizacije, občina pa doživlja gospodarski razcvet. Občina Ludbreg bi bila še danes med šestnajst nerazvitimi občinami v SR Hrvatski.

SPOROČILO III. KONGRESU

Široko povezovanje in združevanje z močnejšimi poslovnimi partnerji je imelo namen, da se manjše delavnice hitreje razvijajo. Tako je iz Krojaške zadruge NAPRIJED nastal TOZD KONFEKCIJA, ki dela v sestavi SOZD VARTEKS Varaždin, kjer je zaposleno 320 delavcev. Opekarna se je združila z delovno organizacijo PRIGORKA iz Sesveta pri Zagrebu; tovarna zdravil BELUPO je TOZD v SOZD PODRAVKA iz Koprivnice, delovna organizacija RAZVITAK se iz majhne pletiljske delavnice razvija v proizvodnjo pomebnih proizvodov sprejev in podobno.

Kot izreden primer širšega povezovanja in združitve, za katerega si pred desetimi leti še zamisliti nismo mogli, je razvoj obutvene industrije na področju občine Ludbreg. Iz sedmih obrtniških delavnic je 1953. leta nastala tovarna obutve BUDUČNOST, ki se je 1976. leta združila z delovno organizacijo PEKO iz Tržiča in postala TOZD v katerem je danes 1250 delavcev in ustvarja 53 milijard starih dinarjev celotnega prihodka. Do takrat, ko so se začele kazati nove rešitve, se je delalo na zastarelih strojih, životalo se je z nizkimi osebnimi dohodki v težkih delovnih pogojih. Opredelitev za čvrsto povezovanje s Pekom, najprej kot poslovno tehnično sodelovanje, kasneje z združitvijo, je bila odprta pot nadaljnjega razvoja. Prav sedaj se zaključuje druga proizvodna hala, kjer bo zaposlenih skupaj 1650 delavcev. TOZD Budućnost je s tem rešila vprašanje zaposlovanja vaše mladine posebno žensk, ki ne nadaljujejo šolanja.

Gospodarstvo občine Ludbreg je doseglo v teh dvajsetih letih povezovanja hitro rast. Združevanje z velikimi delovnimi organizacijami izven občine, nastajanje večjih kapacitet, večja možnost zaposlitve mladih delavcev in strokovnjakov je ustavilo izseljevanje aktivnega prebivalstva s tega področja. Doseženi

so pomembni rezultati v pogledu družbene proizvodnje, dohodka na delavca, višine osebnega dohodka itd. Gospodarstvo občine Ludbreg s stalno rastjo, razvijanjem in povezovanjem, izboljšanjem kadrovske strukture in odkrivanjem aktualnih proizvodnih programov v sodelovanju z vodilnimi proizvajalci doma in na tujem, je ustvarilo trdne pogoje za hitrejšo rast in razvoj tudi v prihodnosti.

Na osnovi navedenega in izkušenj v razvoju občine so s sporočilom Tretjemu kongresu samoupravljalcev Jugoslavije poslana naslednja sporočila:

1. V nadaljnjem razvoju pri usmerjanju in uporabi akumulacije je nujna večja družbena pomoč in podpora razvijanju in širitvi relativno skromnih kapacitet, posebno še, če je proizvodnja namenjena izvozu ali če je povpraševanje po takih izdelkih na domačem trgu.

2. V kreditno-denarnem sistemu in razširjeni reprodukciji je treba poiskati take mehanizme, da bodo spodbuda in podpora združevanju dela in sredstev ne samo na teritorialnem ampak širšem, vsem jugoslovanskem prostoru, če so se pokazali dobri rezultati. Tu je tudi vzrok težavam v katerih smo.

3. V gospodarskih zbornicah bankah in drugih asociacijah je treba izdelati metode povezovanja združenega dela, širitve in rasti višjih poslovnih oblik s tujimi poslovnimi partnerji.

4. V zaključkih Kongresa naj se zavzame stališče, da se splošna in skupna poraba giblje v okviru možnosti, zato mora biti dana osnova, o tej pa naj bi se odločalo v združenem delu ne pa izven združenega dela.

Ta osnovna sporočila Tretjemu kongresu bo prenesla naša delegatka. Upamo, da bomo s tem prispevali k razreševanju problemov in težav, ki se pojavljajo na področju gospodarjenja.

Franjo Jemrič

USPOSABLJANJE POD POSEBNIMI POGOJI

V OŠ Helena Puhar v Kranju se usposablja otroci, ki pri učno vzgojnem delu potrebujejo več pozornosti in pomoči.

Po zaključnem šolanju se ti otroci lahko koristno in aktivno vključijo v življenje naše družbene stvarnosti. Le redki so tisti, pri katerih tega smotra ni moč uresničiti. Ti se po končanem šolanju vključijo v Delavnice pod posebnimi pogoji (DPP), ki so organizirane v okviru šole, na Oddelku za delovno usposabljanje.

Oddelk za delovno usposabljanje (ODU) se je razvil v letu 1970. V ODU so vključene zmerno duševno prizadete osebe, ki imajo zmanjšane sposobnosti za samostojno delo, so pa sposobne vzdrževati kontakt z okolico, pridobiti navade, ter skrbeti za svoje osnovne potrebe. Sposobne so se tudi priučiti za preprosta opravila.

Cilj delovnega usposabljanja je usposobitev zmerno in težje duševno prizadetih otrok in mladostnikov za delo v delavnicah pod posebnimi pogoji.

Sodobna znanstvena spoznanja dokazujejo, da je mogoče večino zmerno in težje duševno prizadetih otrok usposobiti za delo pod posebnimi pogoji. Po usposabljanju v ODU, se težje duševno prizadete osebe lahko vključijo po svojih sposobnostih le v delavnice, ki so urejene posebej zanje. Delavnice pod posebnimi pogoji v Kranju delujejo od 1. januarja 1980 kot socialna institucija Občinske skupnosti socialnega skrbstva Kranj in poslujejo v sklopu enote ODU pri OŠ Helena Puhar Kranj.

DPP zagotavljajo posebno varstvo in zaposlitev telesno in duševno motenim osebam od 17. leta starosti dalje, ki se brez pomoči niso sposobne vključiti v normalne pogoje življenja in dela in se ne morejo vključiti v poklicno usposabljanje.

Osebe, ki so vključene v DPP imajo status varovanca in nimajo pravic, ki izhajajo iz dela. Delo je le sestavni del varstva in nadaljnega usposabljanja in se ne more enačiti s produktivnim delom.

V DPP vzgajamo in usposabljam varovance za dela, ki najbolj odgovarjajo njihovim sposobnostim in nagnenjem. Varovancem utrjujemo delovne privajenosti in tehnike, ter razvijamo pozitivna nagnenja in sposobnosti. Skrbimo pa tudi za integracijo varovancev v širše okolje in življenje. V letošnjem letu je v DPP vključenih 26 varovancev, ki so razvrščeni v dve delovni skupini, ki delata pod mentorstvom delovnega terapevta in likovne oblikovalke. Za leto 1982 SIS socialno skrbstvo Kranj finančno planira tudi že tretji oddelk DPP. Skoraj vsi varovanci so iz kranjske občine, nekaj jih je tudi iz Tržiča.

Poleg prostorske stiske predstavlja največji problem v DPP kooperantsko delo, za katerega pri delovnih organizacijah ni pravega razumevanja. Samo osebnim poznanjem in dobri volji posameznikov se moramo zahvaliti, da izvajamo kooperantska dela za tovarno Peko — Tržič (prepletanje zgornjih delov mokasinov) in Triglav konfekcijo (zlaganje robčkov in vlaganje v škatle).

Delo smo dobili tudi v tovarni Iskra, vendar je preveč natančno in zahtevno in ga v bodoče ne bomo mogli več prevzeti.

Tudi Gorenjski tisk nam nudi priložnostna dela (vlaganje koledarjev, lepljenje vrečk) s tovarno Planika in Sava pa je sodelovanje, žal, prenehalo.

Mislím, da bi morali imeti v industrijsko dobro razviti občini Kranj pri tako velikem številu tovarn, za DPP večji posluh in razumevanje. Perspektiva DPP je v tem, da bi dobili enostavna, preprosta dela, ki bi trajala dalj časa, da se varovancem ne bi bilo treba kar naprej spoznavati in privajati na vedno nove delovne faze, ker jim prav to predstavlja velike težave.

Kadar nimamo kooperantskih del, mladostniki izvajajo individualne zaposlitvene tehnike: vezenje tapiserij in izdelovanje makramejev.

Za svoje delo dobijo mladostniki ob zaključku meseca nagrado po vložnem delu. V preteklem letu so jo dobivali enkrat na dva meseca, od oktobra 1980/81 dalje pa jo dobijo vsak mesec. Vendar je tudi nagrajevanje varovancev eden od problemov, saj kljub prizadevnosti z lastnim delom ustvarijo zelo malo. Zadnja dva meseca smo izplačali od 300 do 800 din.

Lebar Silva

ZAHVALA

Mladostniki iz DPP v Kranju in pedagoški aktiv ODU se zahvaljujemo tovarni Peko Tržič za razumevanje in pomoč pri iskanju kooperantskega dela.

Še posebej se zahvaljujemo tovarišem: Korošec Juretu, Simonič Antonu, Jazbec Milanu, Tišler Jožetu in Tadel Pavlu, ki so nam omogočili tako delo, da so ga naši mladostniki sposobni opravljati in da se čutijo enaki tistim, ki delajo v tovarni!

PEKO V SLOVENSKEM PRIMORJU

Na slovensko morsko obalo vodijo poti čez kraške planote. Ko se pokrajina spusti nižje k morju se odpre pogled na prijazno zeleno gričevje, prijetno nasprotje pustemu krasu. Sredi poletja se zelenilo trave in grmičevja sicer spremeni v suho rjavo. Poletja so v Primorju suha, zime so navadno mile.

Na polmesečastem, ščitu podobnem otoku je nastalo mesto Koper, Rimljani so mu rekli Capris ali Kozji otok, iz česar je izšlo slovensko ime Koper. Pod gospodstvom oglejskih patriarhov je dobil vzdevek Caput Istriac ali glava Istre. Od tega se je ohranilo italijansko ime Capodistria.

Danes Koper ni več na otoku. Badaševica je skozi stoletja nanašala blato, da je morje med obalo in otokom postajalo vedno bolj plitvo. Koper ima še mnogo zgodovinskih znamenitosti. To so starinski trgi in ulice. V Čevljarski »gasi« je od aprila 1953 leta prodajalna Peko. Štiripresna deteljica prodajalk: Marija Kassol, Alma Družeta, Mirela Markežič in poslovodkinja Jerica Dernovšek so si v prodajalni edine: prodati čim več čevljev in zadovoljiti čimveč kupcev. Peko čevljev v Koprju ni težko dobiti. Trgovsko podjetje Soča jih ima v štirih poslovalnicah, kar pripelje včasih do zadrege prodajalk v Peko poslovalnici. Ob sezonskih znižanjih trgovsko podjetje zniža po svoje, zato pride večkrat do razlik pri cenah, posebno posezonskih.

Poslovodja v Koprju Jerica Dernovšek

Poslovalnica Koper je bila lani spremenjena in »osvežena«. Prostorsko je večja in na novo je urejena predizbira, kar lajša nakup kupcu in prodajo prodajalcu.

Štiri leta za Koprjem je bila odprta prodajalna Peko tudi v Piranu. Morje je v Piranu mnogo globlje kot v Koprskem zalivu in sega v sredo mesta, kjer je urejena mala notranja luka. Del te luke so konec prejšnjega stoletja zasuli in tako ustvarili središnji Tartinijev trg, imenovan po slavnem rojaku, violinistu in skladatelju Tartiniju. Kot bi se morje hotelo maščevati za odvzeti prostor, zalije vsaj enkrat letno celoten trg. Voda vdre tudi v trgovine. Letos je baje segala več kot pol metra visoko. Prodajalke Sonja Bajc, Stani Novak, poslovodkinja Josipa Raditič in vajenka Nada takrat umikajo škatle čim višje od tal, da čevljev ne uniči voda.

Poslovodkinja Josipa hiti pripovedovati v slovensko hrvaščini kako lepo je mesto Piran, da živijo izključno od

Alma Družeta.

Piranska trojka.

turizma, industrije sploh ni, razen uslužnostnih obrtnikov, vmes pa streže stranko v italijansčini.

Ravno na dan obiska so dobili sandale ALMIRA in BEBA iz Sarajeva, kjer takih modelov ne kupujejo tako kot ob morju. Tu so predvsem turisti. Piran ima namreč 5000 prebivalcev, prodanih parov pa je več kot 18.000.

V hotelskem naselju Bernardin med Portorožem in Piranom je v sklopu naselja poslovalnica Peko že ob vhodu. Takole v začetku junija še ni pravih turistov, zato tudi prometa ni. To je edina naša trgovina, ki je namenjena izključno turistom. Lokal je mnogo premajhen, skladišče je posebej. »Prava sezona pride s turisti,« pravi Gabrijela Debernardi. Pove tudi, da so turisti najboljše stranke, ne sprašujejo za ceno, pomerijo in če jim je všeč kupijo, niso tako izbirični.

»Turisti so dobri kupci«, pravi Gabrijela v Bernardinu.

Prodajalne v Koprju, Piranu in Portorožu so v večji meri odvisne od kupne moči turistov, drugače pa se ne razlikujejo od drugih. Naročajo redni program mogoče nekaj več sandal in cokel. Edini so si v tem, da bi morale biti v proizvodnem programu več ženskih modelov z usnjenimi podplati. Pravo eleganco da le usnjen podplat. Pekov nastop v Slovenskem Primorju je zelo uspešen, poslujejo z nizkimi zalogami, le trgovine so premajhne.

PEKO Bernardin

KJE IN KAKO BOMO PREŽIVELI DOPUST

Bliža se čas dopusta, za nas pa datum kolektivnega dopusta v visoki turistični sezoni, ko se bodo pomikale na letni oddih dolge kolone turistov. Koliko bo med njimi naših delavcev, kaj smo naredili, da bi jih bilo več oziroma kaj bi bilo potrebno storiti, da bi jih bilo iz leta v leto več?

Čas letnega oddiha naj bi čim več delavcev resnično izkoristilo za to, da bi po dopustu spočiti in zadovoljni prišli na opravljanje vsakodnevnih del. Način koriščenja dopusta je še vse preveč odvisen od naših dohodkov in od pripravljenosti, koliko nameravamo potrošiti za oddih. Pri odločanju, kje bomo preživeli oddih običajno zanemarjamo zdravstveno stanje in mnenje strokovnjakov, da z aktivnim počitkom izboljšamo splošno počutje. Vse preveč se uveljavlja mentaliteta, da je pravi dopust samo tisti, ki ga preživimo ob morju. Pozabljam, da je za marsikoga koristnejše kopanje v toplicah, bivanje v hribih, sprehodi po planinah, morda krajši izleti... Pa ne samo to, da je tak način koriščenja dopusta za marsikoga primernejši glede na zdravstveno stanje, tudi cenejši je in težko bi rekli, da si ga kdo ne more omisliti zaradi ekonomskih razlogov.

Sicer pa se na različnih mestih v delovni organizaciji trudimo, da bi zaposlenim omogočili čim boljši letni oddih.

— Tudi v letošnjem letu ne bomo delili regresa za letni dopust vsem delavcem v enakem znesku. Odločili smo se, da bomo zneske diferencirali

negativno povzeli za polovico, glede na lanskoletno izplačane (za otroke delavcev, ki prejemaajo zanje otroški dodatek; delavcem, ki imajo pravico do dodatnega dopusta zaradi otežujočih pogojev dela in delavcem z najnižjimi dohodki). Osnovni regres bo prav tako višji od lanskoletnega izplačnega zaradi upoštevanja dejstva, da ne razpolagamo s počitniškim domom.

— Zaposlenim smo posredovali najugodnejše ponudbe različnih turističnih poslovalnic za letovanje v času kolektivnega dopusta. Vse potrebno v zvezi z rezervacijami, vplačili, itd. ste lahko uredili v delovni organizaciji.

— Osnovna organizacija sindikata še vedno daje vsakemu članu 7 bonov za nočitev v različnih planinskih postojankah v okolici Tržiča.

— Vsako tromesečje bo koristilo 6 zdravstveno ogroženih delavcev zdraviliško zdravljenje po pravilniku o pravici do takega zdravljenja.

— Delavci v tozd Mreža bodo letovali v svojih treh prikolikah in počitniškem domu LILET v Vodichah.

In kaj bi bilo potrebno, da bi vse omenjene oblike ali še katero razvijali v naslednjih letih?

Vabimo vas, da svoja razmišljanja in predloge posredujete v naše uredništvo, kajti čim prej moramo začeti z delom, da bomo ob letu videli naše sadove — čim več delavcev naj koristi dopust za oddih.

OVSENEK JURIJ — pomočnik samostojnega manipulant v skladišču zgornjega usnja:

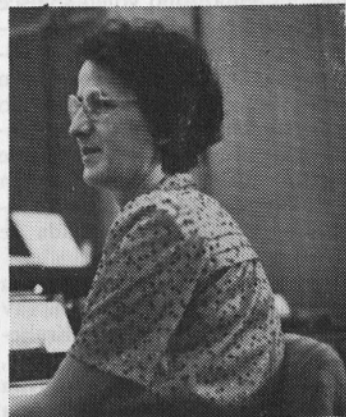
Za dopust sem se prijavil v tovarni. Oglas ste objavili v Čevljarjevih obvestilih. Z ženo sva se odločila za otok Krk v hotel ADRIATIK.

URŠIČ FRANC — elektro delavnica — samostojno opravljanje električnih del v prodajalnah:

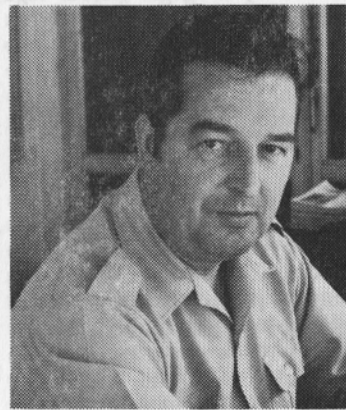
Na dopust se odpravljam kot vsako leto v Trogir. Tam imam prijatelje in grem k njim. V Trogir hodim predvsem zaradi čistega morja in lepega vremena. Za nekaj dni pa grem tudi v hribe.

Do sedaj sem hodil na morje v Poreč, letos pa je bilo že vse zasedeno, zato sva si izbrala otok Krk. Na morje hodiva predvsem da se spočijeva in da od dopusta nekaj imava. Greva za 7 dni, cena se mi zdi primerna in mislim, da bova zadovoljna in spočita prišla nazaj na delo. Upam, da bo tudi v bodoče tako organizirano, da se bom prijavil in vse uredil kar v tovarni.

ROBLEK DAMJANA — likvidator II. v banki:

Po vsej verjetnosti bom dopust preživela doma. Zidamo, tako bo dovolj opravil. Če bo ostalo kaj časa pa bom šla na morje za nekaj dni na koncu sezone.

GODNOV FRANC — vratar:

Po celoletnem delu komaj čakam, da bom odšel z družino na dopust. Preživel ga bom v Červarju pri Poreču. Ta kraj se mi najbolj dopade. Je lepa plaža in kar najbolj potrebujem, to je mir. Na morje hodim predvsem zaradi zdravja in počitka. Tam se resnično dobro počutim.

MILENA MALI — administrator v referatu za obveščanje:

Na dopust se odpravljam z družino za 7 dni na morje v Portorož. Prijavili smo se v tovarni »TRIO« kjer dela mož.

Kljub temu, da smo 5-članska družina so cene zelo ugodne.

Na morje gremo predvsem zaradi zdravja otrok in najinega počitka. Za nekaj dni pa bomo šli v hribe, kar ostane dopusta pa bomo preživeli doma. Upam, da se bomo zdravi in spočiti vrnili spet na delo.

DRAGI BERTALANIČ — pripravljalec dokumentacije v tiskarni:

Za letošnji dopust se še nisem odločila, vendar upam, da bova z možem ob najinem skromnem osebnem dohodku prihranila vsaj za nekaj dni počitnic ob morju. Če pa ne, si jih bova uredila kako drugače kar doma.

Najneumnejši je človek, ki je moder v lastnih očeh.
George Eliot

Neumnost je prostovoljna nesreča.

Nicholas Ling

Kdor prizna svojo nevednost, jo pokaže enkrat, kdor jo skuša skriti, jo razkazuje mnogokrat.

Japonski pregovor

Modrost ni zdravilo, ki bi ga lahko zaužili.

Kongo

Nihče ne ljubi tistega, ki se ga boji.

Aristotel

Marjan MARKIČ

BORBA NARODOV JUGOSLAVIJE ZA MEDNARODNO PRIZNANJE V OBDOBJU 1941–1945

Sile osi niso čakale morebitnih lojalnih izjav in privrženosti nove jugoslovanske vlade njihovi politiki. Čim je Hitler 27. marca 1941 zvedel za spremembe v Jugoslaviji, je takoj javil svojim najbližjim sodelavcem, da je treba Jugoslavijo uničiti kot državo. Tako je vlada Tretjega Rajha sporazumno z italijansko vlado odločila, da 27. marec izkoristi kot povod za vojno proti Jugoslaviji in jo je 6. aprila napadla. Temu so sledile tudi Italija, Madžarska in Bolgarija.

Pravna narava napada na Jugoslavijo je opredeljena v določbah II. poglavja Statuta Mednarodnega vojnega sodišča, ki ga tretira kot vojni zločin proti miru. Mednarodno vojno sodišče v Nürnbergu je (s sodbo 1. oktobra 1946, izrečeno zoper nekatere vodje nemškega nacizma), kvalificirala napad na Jugoslavijo kot kaznivo dejanje v glavnem iz treh razlogov: prvo dejstvo je, da so osi z oboroženimi silami napadle Kraljevino Jugoslavijo brez nobenega povoda z jugoslovanske strani; drugič, da je bil napad izvršen brez predhodne vsaj formalne vojne napovedi, s čimer je bil hudo kršen mednarodnopravno ustaljen običaj; in tretjič, ker so oborožene sile osi bombardirale Beograd brez napovedi kljub temu, da je Jugoslovanska vlada že 3. aprila objavila, da je Beograd odprto mesto.

Vojna sila osi proti Kraljevini Jugoslaviji je trajala dvanajst dni, to je od 6. do vključno 17. aprila 1941, ko se je pravzaprav zaključila z brezpogojno kapitulacijo vseh oboroženih sil Kraljevine Jugoslavije. Jugoslovanska vojska je bila slabo opremljena, brez morale, prepletena s špijonažo in peto kolono. Vrhovna komanda pod poveljstvom Dušana Simoviča je popolnoma odpovedala in že prvi dan vojne izgubila vsak smisel za poveljevanje. Dne 14. aprila je bil imenovan za načelnika vrhovne komande armijski general Kalafatovič, ki je istočasno dobil tudi pooblastilo, da zaprosi premirje. Kalafatovič je nato odredil delegacijo z brigadnim generalom Radivojem Jankovičem na čelu, ki se je pogajala s predstavniki sil osi in 17. aprila v Beogradu podpisala akt o brezpogojni kapitulaciji jugoslovanskih oboroženih sil.

Akt o kapitulaciji je imel naslov — sporazum o premirju — njegova vsebina pa je bila čisto nekaj drugega. Zaradi tega je bil tudi pravni značaj tega akta sporen po mednarodnopravnih normah. V aktu samem sploh ni bilo govora o sporazumu in o premirju, pač pa je bil to diktat zmagovalca o brezpogojni kapitulaciji jugoslovanske vojske. Premirje se smatra in samo po sebi tudi pomeni začasno ustavitev oboroženega spopada, v tem aktu pa je določeno, da jugoslovanska vojska brezpogojno kapitulira in se odvede v vojno ujetništvo. Ta akt je tudi vseboval dva elementa, ki so v nasprotju z mednarodnim pravom in sta bila tretirana kot vojna zločina. Prvi tak element je bila grožnja s smrtno kaznijo za vse tiste vojne obveznike, ki se bodo oddaljili od svojih enot pred odhodom v ujetništvo. Ta določba je bila v nasprotju z Ženevsko konvencijo o vojnih ujetnikih iz leta 1929, po kateri ne daje mednarodno vojno pravo nobeni državi pravice, da izreka in izvršuje smrtne kazni nad ujetniki, ki bi poskusili zbežati iz koncentracijskih taborišč. Drugi element vojnega zločina v tem aktu pa je grožnja s smrtno kaznijo za vsakogar, ki bi se po kapitulaciji z orožjem dvignil proti oboroženim silam osi. Okupator je to določbo v praksi tudi dosledno izvajal in s tem hudo kršil Haško konvencijo o pravih suhozemske vojne iz leta 1899 in 1907. Ta konvencija je priznavala pravico prebivalstvu vsake okupirane dežele, da se z orožjem upre okupatorju če izpolnjuje naslednje pogoje: oborožen odpor mora imeti centralno vrhovno vodstvo; orožje in razpoznavne znake mora nositi neprikrito; pridržavati se mora mednarodnega vojnega prava in običajev. Oborožena vstaja jugoslovanskih narodov je vsebovala te elemente že od samega začetka.

Okupacija in razdelitev Jugoslavije.

Okupacija Jugoslavije je zaključena 18. aprila 1941. Še isti dan je propaganda sil osi objavila svetu, da je s kapitulacijo prenehala obstojati Kraljevina Jugoslavija kot država in da že razpada na posamezne dele. Pri tem so se celo sklicevali na pravico jugoslovanskih narodov do samoodločbe, češ da je šele takšna razdelitev Jugoslavije s pomočjo sil osi rešila nacionalno vprašanje. Fašistična propaganda je tudi trdila, da je bila doaprilska Jugoslavija versajska tvorba, ki je nastala kot rezultat politike evropskih velesil, ne da bi pri tem upoštevali pravico narodov do samoodločbe.

Nemčija si je prisvojila Spodnjo Štajersko in Gorenjsko. Ta področja je 15. maja 1941 anektirala, proglasila za nemški državni teritorij, uvedla svojo vojaško in civilno upravo, razširila svoje pravne predpise in uvedla svoj valutni sistem. Poleg tega je Nemčija zajela pod svojo neposredno upravo tudi Banat, čeprav ga ni anektirala.

Srbijo je nemška vlada organizirala v državo, ki je bila kot posebna administrativno-teritorialna enota najprej pod upravo civilnega komisariata, avgusta 1941 pa je komandant nemških okupacijskih sil za Srbijo imenoval vlado Srbije z armijskim generalom Milanom Nedičem na čelu. Tako organizirana Srbija je bila razdeljena na 14 področij, s katerimi so upravljali Nedičevi uslužbenci pod neposredno kontrolo nemških nadzornih organov.

Italija se je za svoje osvajalne težnje sklicevala na etnične razloge in na potrebo razširitve svojega življenjskega prostora. Tako je anektirala del Slovenije, ki ji je po razdelitvi pripadala in organizirala Ljubljansko pokrajino. Dalje je Italija anektirala Hrvaško primorje s Kvarnerskimi otoki do Bakra, severno in srednjo Dalmacijo z Zadrom, Šibenikom in Splitom ter na tem območju formirala posebno pokrajino, ki ji je načeloval italijanski guverner. Ostali del Dalmacije pa je Italija prisvojila tako, da je s posebnim aranžmajem med Mussolinijem in Paveličem ustanovila tako imenovani Jadranski obalni pas, ki je bil pod neposredno kontrolo italijanskih okupacijskih sil. Pod neposredno italijansko upravo je bila tudi Črna gora, čeprav je bila določena s sporazumom med nemško in italijansko vlado, da se obnovi Kraljevina Črna gora pod dinastijo Njegoša.

Albanija je kot tedanji italijanski protektorat prisvojila Kosovo, Strugo in druga področja. Ta področja so bila s posebnim italijanskim dekretom julija 1941 anektirana k Albaniji.

Bolgarija je prisvojila južni del Jugoslavije in sicer precejšen del Makedonije in del Južne Srbije. Na tem področju je Bolgarija takoj 1941 uvedla svojo upravo, svoj valutni sistem in drugo ter ga smatrala za sestavni del svoje države. Madžarska je okupirala Bačko, Baranijo, Medžimurje in Prekmurje ter ta področja decembra 1941 anektirala.

Nezavisna država Hrvaška je bila ustanovljena že 10. aprila 1941 pod zaščito nemških oboroženih sil, ki so se že nahajale v Zagrebu. NDH je zajemala Hrvaško in Slavonijo, Bosno in Hercegovino ter tisti del Dalmacije pod imenom Jadranski obalni pas, ki ni bil anektiran k Italiji, marveč samo pod njeno neposredno vojno upravo.

Pri vsem tem je značilno to, da vse te okupatorjeve tvorbe navideznih samostojnih držav niso imele nobenega elementa državnosti in so bile po mednarodnem pravu brez veljave. Prav tako je bila tudi aneksija jugoslovanskega ozemlja v nasprotju z mednarodnim pravom. Okupatorji so namreč prezrli, da ne glede na okupacijo jugoslovanskega ozemlja, uradno in dejansko vojna z Jugoslavijo še ni končana. Splošna načela mednarodnega vojnega prava določajo, da nobena vojskujoča se država nima pravice si prisvajati ozemlja druge države dokler vojna še traja. O usodi zasedenega teritorija vojskujočih držav se odloča šele po končani vojni z mirovnimi pogajanjmi. Šele mirovne pogodbe so končni akti, po katerih se lahko vrši aneksija posameznih okupiranih območij in organizirajo nove države.

V čem je tudi pomen dogodkov po 27. marcu 1941 v borbi narodov Jugoslavije za mednarodno priznanje? Predvsem v tem, da ti dogodki, ki so se odvijali z bliskovito naglico niso zmedli jugoslovanskih ljudskih množic in njihovih zavestnih sil, sam 27. marec pa je pred vsem svetom odkril težnje jugoslovanskih narodov za obrambo demokratičnih pravic, nacionalne svobode in neodvisnosti. Fašistični napad na Jugoslavijo, kapitulacija, zasedba, razkosanje in popolno uničenje Jugoslavije kot države je hkrati pomenilo prvo fazo uničenja jugoslovanskih narodov in teptanje mednarodnopravnih odnosov. To je jugoslovanskim narodom nalagalo obvezo in dolžnost, da v interesu lastne ohranitve in v interesu vsega človeštva organizirajo oborožen odpor proti fašističnim okupatorjem, kar so tudi storili. Vsi ti argumenti pa so bili tudi odločilnega pomena za poznejši razvoj dogodkov, tako znotraj dežele same, kot v mednarodnem pogledu.

IZ ŠOLSkih NOVINARSKIH KROŽKOV

Člani novinarskega krožka na osnovni šoli heroja Bračiča iz Bistrice so naši dobri znanci. Spet so nam poslali svoje prispevke.

OGLED TOVARNE PEKO

V Jugoslaviji je veliko tovarn kjer delajo čevlje. Ena izmed njih pa je v Trziču in se imenuje Peko. To tovarno smo si tudi ogledali.

Vodič nas je najprej peljal v prostore, kjer so delali načrte za velikost in obliko čevljev. Zatem smo se odpravili v orodjarno, kjer so delali razne modele za izdelavo čevljev. Tam se lahko učiš za kovinarja. Sledil je ogled vliivanja podplatov. Podplat pa so delali tako, da so raztopljeno gumo vliivali v model, v modelu so gumo stisnili in narejen podplat dali ohladiti. Tam je zelo smrdelo in ta poklic se mi je zdel najtežji od vseh praktičnih poklicev. Razlog več, da je težak poklic, je, da so tam delali samo moški. Zatem smo se odpravili v šivalnico. Tam so bile skoraj same ženske. Šivale in krojile so usnje. Delale so vedno eno in isto delo. To delo se mi ni zdelo zanimivo. A delavke vztrajno hodijo v službo in delajo eno in isto, da dobijo plačilo. Potem pa smo si ogledali še eno delo. Delali so za stroji in so vezali podplat, usnje in podlogo. Sedaj je čevljar že dobil nekakšno obliko. Zatem so v naslednjem prostoru že pregledovali, če je z napako in če ni bil, so jih zlagali za odvoz.

Torej v tovarni Peko potrebujejo šivalke, sekalce in kovinarje.

Marko Košir 7. a. razred

BAKLADA

V našem mestu je vsako leto prireditve, ki jo imenujemo »Baklada«. To ime je dobila po tem, ker se ta prireditve prične s sprevedom z baklami. To posvečamo mladini in Titu.

Na prireditvi vsako leto sodeluje veliko mladih, ki so člani raznih društev in klubov. Sodelujejo taborniki, športniki, planinci, folkloristi, glasbeniki in še mnogi drugi.

V soboto 30. maja smo se zbrali na starem prostoru. Dobro uro je tekel predprogram. Vsi smo nestrpnost pričakovali nosilce z baklami in ostale, ki so sodelovali pri povorki. Povorka je prišla. Ob pihalni godbi smo jo pozdravili z velikim aplavzom.

Bili smo priča govoru predsednika mladine mesta Trzič, Vinka Golmajerja, ki nas je seznanil z nastankom in rastjo dveh slovenskih glasbenih ansamblov — »ULTIMATU« z Jesenic in o »DELU NA VIŠINI« iz Trziča. Ogledali smo si lahko razne plesne in plesne trike, ki so nam jih pripravile članice Plesnega kluba iz Trziča. Njihov vodja je Alenka Dolenc.

Program je gladko tekel, tako pa tudi čas in zato sem se ob koncu kar hitro pobrala domov.

Klemenc Marjeta 5. b. razred

REFERENDUM — SAMOPRISPEVEK V NAŠEM MESTU

V našem mestu se pripravljamo na samoprispevek. Po vsem mestu visijo plakati, ki nam pripovedujejo o tem dogodku. Vsi vemo, da je samoprispevek nujno potreben, saj nam manjka še veliko pomembnih objektov.

Mislím, da je samoprispevek v našem mestu nujno potreben za asfaltiranje pomembnih cest in poti, ki so v večji meri povezane z mestom in kjer je dosti prometa. Nujno je potrebno, da se uredi telefonska napeljava ne samo v večjih krajevnih skupnostih, ampak tudi v nekoliko manjših.

Manjka nam veliko delovnih in organizacijskih objektov, raznih društev, kjer bi se lahko ljudje uveljavljali, klubov pri katerih bi lahko ljudje sodelovali. Ti objekti so nam zelo potrebni, kajti le tako se ljudje lahko spoznavajo, kajti le tako se kujejo nova prijateljstva, sedaj pa, ko je pri nas veliko delavcev iz drugih republik nam je potrebnih veliko delovnih mest in organizacij. Še sploh pa sedaj, ko pri nas na Kosovu divjajo ti nemiri.

Prav sedaj rabimo samoprispevek! Prav sedaj rabimo denar! Prav sedaj! Zato glasujmo in držimo pesti, da bo referendum uspel!

Zato glasujmo **ZA!**

Klemenc Marjeta 5. b. razred

KOROŠKI SLOVENCi, MISLIMO NA VAS

O naših zamejskih Slovencih je veliko slišati. Slišiš po radiu in televiziji, bereš v časopisih in revijah. Ti naši zamejski Slovenci živijo na avstrijskem Koroškem, v Italiji in na Madžarskem. Pri nas živijo madžarske manjšine v Prekmurju.

Znano je, da se je začela zgodovina Slovencev na avstrijskem Koroškem na Gosposvetskem polju, kjer so ustoličevali slovenske kneze. Črtico Gosposvetsko polje je napisal Prežihov Voranc. Okoli leta 1920 so bile odločitve s splošno volilno pravico, da bi se lahko vsak koroški Slovenec odločil, v katero državo bo spadal ali v Avstrijo ali v Jugoslavijo. Ker je bila Avstrija takrat napredna država, Jugoslavija pa zaostala kmezijska država, so se odločili da bodo ostali v Avstriji. Avstrija ne izpolnjuje 7. člena državne pogodbe, ki zagotavlja Slovincem ki živijo na Koroškem, dvojezične napise, rabo slovenskega jezika v uradih in drugih javnih ustanovah. Slovenci to poskušajo urediti na miren način. Avstrijci so pred kratkim hoteli dokazati, da Slovencev na Koroškem sploh ni. Organizacija Heimatdienst se trudi, da bi odpravila slovenski jezik. Razbija nagrobne spomenike padlih borcev (spomenik v Pliberku), table z dvojezičnimi napismi, hujska Avstrijce proti Slovincem. Avstrijci so že vseskozi hoteli odpraviti slovenski jezik.

To je poskušal tudi nemški nacist Adolf Hitler, ko je izseljeval koroške Slovence v Nemčijo in taborišča. Kljub vsem pritiskom Hitlerja in Heimatdienta še do danes niso uspeli zlomiti koroških Slovencev, ampak se jim še bolj krepi narodna zavest.

Romana Šparovec 7. c. razred

NAŠ ODNOS DO OKOLJA

Že od nekdaj sta človek in narava tesno povezana. Že dolgo let je minilo, odkar je zemlja človeku služila le kot prostor, kjer je prideloval vsakdanji kruh. Danes ni več tako. Zrastle so tovarne, število prebivalcev iz leta v leto narašča. Marsikateri travnik, vsaka kotanja, so postali odlagališča smeti, ki se kopičijo iz dneva v dan. Onesnažene so reke, celo morja, kamor se izlivajo odplake tovarn. Na javnih odlagališčih vsak dan rastejo gore smeti.

Eno takšnih odlagališč leži v neposredni bližini naše vasi. Tja vsak dan vozijo tovarnjaki, drug za drugim. Največ odpadkov prišle iz naših dveh velikih tržiških tovarn, BPT in PEKO, zelo veliko pa tudi iz okoliških naselij.

Pot do smetišča vodi skozi zelen gozd, še poln svežega zraka. Naenkrat se ta zelena pot razširi v okroglo dolino, v vas pa ti udari strahovit vonj. Dolina, ki je bila nekoč pašnik gozdnim živalim, je danes 12 metrov visok kup smrdečih odpadkov.

Pred nekaj dnevi pa se je okrog 13. ure pod nebo dvigal teman dim, ki je prihajal naravnost iznad smetišča. Viden je bil daleč po okolici, a sprva mu nihče ni namenil posebne pozornosti. Ko pa je zapihal veter, pa je marsikom v nos butnil neznoten vonj. Dim se je dvigal še višje in nad vasjo je nastal črn oblak. Proti večeru pa se je oglasil alarmski znak za požar. Smetišče se je vnelo, ker je veter razpihal iskrice. Gasilci so pohiteli na prizorišče, saj je obstajala nevarnost, da se vžgejo smreke in gozd. Tudi veliko vaščanov je odhitelo na smetišče. Tudi jaz sem odšla. Vrh hriba nad našo hišo, kjer se odpira razgled proti Žvirčam, sem videla da so bile le-te zavite v dim. Ko sem prispela na smetišče sem se postavila na rob nasipa in gledala goreči kup pod seboj. Prav vse je gorelo, vmes pa je še strašansko pokalo. Gasilci so ogenj težko gasili, saj je ta gorel na spodnji strani nasipa, kjer dostop ni bil mogoč.

Ta večer gasilec ognja ni uspelo pogasiti. Šele po nekaj dneh, ko je nekaj lastnikov okolice moralo posekati ničkoliko smrek, so gasilci pogasili požar. Gmotna škoda k sreči ni bila velika, a mislim, da je bil neznoten vonj dovolj zgovoren opomin tržiškimi občanom. Ta primer onesnaževanja okolja gotovo ni edini, človek ob svojem razvoju vse bolj zanemarja naravo.

Vem in želim si, da bi si vsi morali prizadevati, da bi ohranili naravo takšno, kakršna je — čista, zelena.

Rožič Špela 8. a razred

SPREMENLJIVE OBLIKE DELOVNEGA ČASA

Do sedaj smo govorili o tem, kakšne vrste spremenljivega delovnega časa poznamo, njegove prednosti in pomanjkljivosti, kje ga lahko uvajamo in podobno. Vse to pa je odveč, če si delavci sami take oblike delovnega časa ne želijo. Zato moramo od njih izvedeti, kakšno mnenje imajo o premakljivem delovnem času. Yažno pa je, da so vsi delavci, ki se odločajo za ali proti uvedbi drugačne oblike delovnega časa, dobro seznanjeni z vsemi dobrimi in slabimi lastnostmi, ki jih spremenljivi delovni čas prinaša. Šele, ko so dobro informirani lahko računamo, da bomo od njih dobili tudi realne rezultate. Mnenja delavcev lahko dobimo na različne načine. Najbolj uporabna sta intervju in anketa. Ker intervju zahteva precej časa je anketa pri masovnem zbiranju informacij bolj prikladna.

V letu 1978 sem v skupnih službah obdelal kratko anketo o premakljivem delovnem času. Razdelil sem sto anketnih pol. Od tega je bilo pravilno izpolnjenih in vrnjenih 62. Čeprav je bilo to že pred leti in je bil vzorec anketiranih majhen, bi bilo vseeno zanimivo pogledati nekaj podatkov iz te ankete. Z njo sem skušal ugotoviti različne težnje, ki jih imajo delavci glede na spol, izobrazbo, starost in p. v zvezi z delovnim časom. Odgovore sem razčlenil in dobil sledeči rezultat.

Prevladujejo delavke (v anketi), zato je tudi gospodinjstvo prevladujoča panoga udejstvovanja po službi. Po izobrazbi so moški višje na lestvici kot ženske. Bolj so tudi prepričani, da je možno uvesti PDČ, kot ženske. Kar 75% so navdušeni nad uvedbo, medtem ko je bila le polovica delavk za takšno obliko delovnega časa. Glede na izobrazbo so tisti z višjo stopnjo izobrazbe bolj naklonjeni drugačni obliki delovnega časa. Več kot polovica anketiranih je bila mlajša od 30 let in mlajši delavci so bili tudi bolj navdušeni nad uvajanjem PDČ v njihovem oddelku. Zakaj starejši delavci niso tako navdušeni nad tem, je vzrok, da vsak delavec po več letih pridobi neke delovne navade in jih potem nerad spreminja.

Vprašanje o oddaljenosti prebivališča od tovarne nam je dalo podatek, da 90% delavcev prebiva v območju 5 km od tovarne. Zato prihod in odhod z dela ne bi smela biti problem, če seveda zanemarimo prometno situacijo. Na vprašanje koliko časa delavec čaka od prihoda v tovarno do pričetka dela (zaradi prihodov avtobusov ipd.) je več kot 85% delavcev odgovorilo, da manj kot 15 min., kar je razumljivo glede na oddaljenost delavcev od tovarne.

Iz ankete sem tudi ugotovil, da se veliko delavcev (61,29%) navdušuje nad prostimi urami v zameno za sedanje nadure. To je z našega vidika pozitivno, saj jim PDČ to omogoča.

Nekaj nad 30% delavcev je odgovorilo, da je njihovo delovno mesto stalno odvisno od drugih delovnih mest. To s stališča PDČ ni najboljša, vendar, ko sem primerjal to vprašanje z vprašanjem ali nas lahko kdo nadomešča, sem ugotovil, da nihče ni odgovoril, da ga nobeden ne more nadomestiti. Nekaj jih meni, da jih lahko delno nadomeščajo, nekaj pa, da jih lahko povsem nadomestijo.

Na vprašanje ali ste za uvedbo PDČ pa je z da odgovorilo 54,84% delavcev, z ne 33,87% delavcev in z ne vem 11,29% delavcev. Če bi uvedli PDČ bi hodilo pred 6. uro 3,23% delavcev, po 6 uri 12,90%, različno 51,61% delavcev in po starem od 6. do 14. ure 32,26% anketiranih delavcev.

To je le kratek povzetek ankete. PDČ prav gotovo še ni primeren za vsa delovna mesta. Vendar pa lahko razmišljamo o uvedbi le tega tam, kjer je to možno in kjer so delavci za takšno obliko delovnega časa tudi zainteresirani.

Marjan Rozman

SPREMLJAMO DOGODKE

17. junija 1943 je izšla prva številka časopisa »Slobodna Dalmacija«, ki še danes izhaja v Splitu kot vodilni dalmatinski informativno-politični list.

18. junija 1944 je bil v Gradcu v Beli krajini ustanovljen Rdeči križ Slovenije.

19. junija 1876 se je v Dolenji vasi pri Ribnici rodil Peter Kozina, ustanovitelj Peka.

21. junija 1949 je tisk objavil sklep štirih velesil: Sovjetske zveze, ZDA, Velike Britanije in Francije o dokončni zavrnitvi jugoslovanske zahteve po priključitvi slovenskega dela Koroške k matičnemu narodu.

23. junija 1943 je britanska vlada sklenila dati jugoslovanski narodnoosvobodilni vojski pomoč v orožju in vojaški opremi, ker je ugotovila, da se uspešno bojuje proti nemškimi in italijanskimi okupatorjem.

26. junija 1950 se je začelo dvodnevno zasedanje zvezne skupščine Jugoslavije, na katerem so sprejeli zakon o samoupravljanju.

28. junija 1914 je Gavrilo Princip v Sarajevu ustrelil avstro-ogrškega prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegovo ženo. Avstrijski in nemški imperialisti so atentat izkoristili kot povod za napad na Srbijo s čimer se je začela prva svetovna vojna.

5. julija 1857 je bila rojena nemška revolucionarka Klara Zetkin, sodelavka Engelsa in Lenina.

6. julija 1928 so v New Yorku predvajali prvi tonski film.

7. julija 1941 so v Beli crkvi iz pušk srbskih partizanov počili prvi uporniški strelji in naznanili začetek vseljidskega odpora v Srbiji. Ta dan v Srbiji slavijo Dan vstaje srbskega naroda.

9. julija 1962 so ZDA izvedle na Pacifiku poskus z vodiko-vo bombo. Bomba moči 1. milijon ton TNT je eksplodirala v višini nekaj sto metrov nad Johnstonovim otokom.

10. julija 1856 se je v Smiljanu pri Gospiću rodil največji jugoslovanski znanstvenik, elektrotehnik in fizik NIKOLA TESLA. V mladosti je študiral in delal po raznih krajih Evrope, zatem pa je ustanovil lasten laboratorij v New Yorku, kjer je odkril nad 1000 izumov in tehničnih inovacij z vseh področij elektrotehnike. Najpomembnejši so: trifazni sistem za prenos električne energije, indukcijski motor z vrtilnim magnetnim

poljem, generator in transformator za tokove visokih frekvenc (Teslovi tokovi). Čeprav je večji del svojega življenja preživel v Ameriki, je vsekoli ostal živo povezan z domovino. Umril je v New Yorku leta 1943.

13. julija 1941 je v Virpazaru počila prva uporniška puška v Črni gori. Črnogorsko ljudstvo je na ta dan začelo splošen upor proti okupatorju in osvobodilo vse kraje razen Cetinja, Nikšića, Pljevlje in Podgorice.

16. julija 1899 se je rodil slovenski slikar in grafik Božidar Jakac.

19. julij 4236 pred našim štetjem je verjetno najstarejši zapisan datum v zgodovini človeštva. Stari Egipčani so tega dne začeli šteti leta t.i. Sirinsovega leta (Sirinsovega obdobja).

25. julija 1971 je dr. Christian Barnard v Capetownu v Južni Afriki prvič uspešno presadil človeško srce.

26. julija 1963 je katastrofalni potres prizadejal glavno mesto Makedonije Skopje in žga skoraj v celoti uničil. Življenje je izgubilo okrog 1100 ljudi, veliko pa je bilo tudi ranjenih.

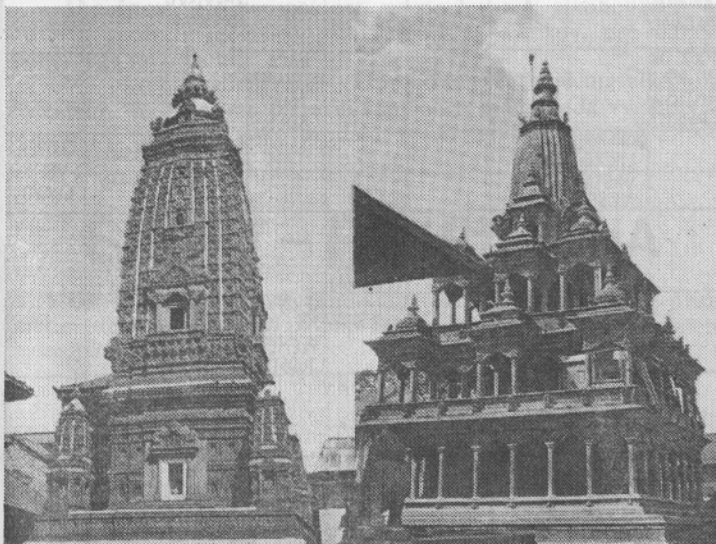
Sindikalna delegacija iz pobratenege mesta Ste Marie aux Mines je med svojim obiskom v Tržiču obiskal tudi našo delovno organizacijo.

Goste je zanimalo predvsem delo sindikalne organizacije in pogoji v katerih delajo in živijo naši delavci.

LHOTSE 81'

Alpinistična odprava »LHOTSE 81«, v kateri je bil tudi naš sodelavec FILIP BENČE, se je vrnila. Gora je bila močnejša, porazila je naše pogumne alpiniste. Letos so bile vremenske razmere v himalajskem pogorju izredno slabe. Tik pod vrhom se je bilo treba umakniti. Osvojili so južno steno, za osvojitve vrha bi bilo tveganje preveliko.

Filip že spet križari po naših cestah, čeprav še pod vtisom velikega doživetja. V nekaj zaporednih številkah nam bo skušal opisati svoja srečanja z gorami, predvsem pa nam bo opisal osemdesetdnevno potovanje v daljni Nepal in spomine na srečanja z mogočno goro Lhotse.

Motiv iz Katmanduja.

Moja plezalna kariera se je pričela 5. avgusta 1968 z vzponom po Kramarjevi smeri na vrh Storžiča. Dolga leta so minila in s tem tudi mnogo, mnogo dni ki sem jih preživel v raznih stenah v dežju, vetru in snegu. Velikokrat sem bil v vsemogočih nevarnostih, toda volja po nadaljevanju je rasla. Načrtov in idej je bilo vedno več in tako sem uspel leta 1974 poseči po velikem uspehu. Preplezal sem Walkerjev steber v Franciji, naslednje leto v marcu pa še prvi zimski vzpon po smeri Belač—Zupan v Tamarju. Zimske izkušnje sem nabiral v Velikem vrhu in Begunjščici in tako postajal vse bolj izkušen.

Z vremenom v tujini ni bilo sreče. Največ sem uspel preplezati leta 1980 ko sem preplezal Direktno v Droatih pa Švicarsko v Curtih potem pa še dolgoletni sen smer bratov Šmid v steni Materhorna, ter si s tem nekako prislužil nivo za udeležbo na odpravi Lhotse 81. V vseh teh letih mi je uspelo opraviti čez 750 vzponov od tega čez 50 »solo« kar se mi v zadnjem času najbolj dopade, saj na ta način ponavljam stare zapuščene smeri v katerih pa je ponavadi lepo plezanje.

Velika želja da bi kdaj videl Himalajo se mi je letos uresničila, ko sem bil na odpravi Lhotse 81 v vražji steni. V vseh teh letih pa sem bil tudi nekajkrat na manjših odpravah in to leta 1975 v Kavkazu kjer sem plezal v Nakra Tau in se povzpел na 5633 m visok Elbrus. Leta 1977 je sledila tržiška odprava v Karakorum dosegel sem višino 7350 m. Leta 1979 sem bil v Pamirju ter tam opravil tri prvenstvene smeri v ledu visoke okoli 1800—2200 m na višini čez 6000 m, naslednje leto pa sem se povzpел na 6976 m visok vrh Pik Revolucije.

Veliko je bilo še ostalih lepih pa tudi težkih vzponov, prek sten: Tafana, Triglava, Jalovca, Travnika, Cine itd. Vedno pa mi je bil najbolj pri srcu Storžič, kjer se vedno najbolje počutim, zato ni čudno če sem tudi v Himalaji mislil nanj in tudi prvi vzpon po vrnitvi je bil na ta moj simbol.

ZAKAJ ODPRAVE

Povedal pa bi rad tudi nekaj besed na velikokrat izrečeno vprašanje. Zakaj vse te odprave? Že dolga leta nazaj sega zgodovina našega odpravarstva in zdi se mi, da smo v svetovnem alpinizmu zavzeli že dokaj visoko mesto z našimi dosežki.

Ne bom našteval vse odpravice in odprave, omenil pa bi le največje izmed velikih uspehov to so Makalu, Everest in tudi Lhotse. Velikokrat se govori, da zapravljamo velike vsote denarja kar pa ni res. Vedno še denar porablja le za najnujnejše stvari, ki so omevnega pomena in vsi težimo za tem, da je končna vsota čim manjša, saj to tudi štejem kot del uspeha vsake odprave. Kljub temu, da večina alpinistov zatrjuje, da ne pleza zaradi Himalaje pa je skrita želja vsakogar, da bi šel kdaj v ta čudoviti svet in zdi se mi, da do sedaj še ni bilo nikomur podarjena pot tja, temveč je vsak krvavo garal leta in leta tudi po deset in več let, da je šel potem za tri mesece trdo delati in izpostavljati življenjske daleč, daleč od doma. Vse to sem skušal letos sam. Gora lahko da pravemu ljubitelju gora veliko več kot kup besed, vendar jo je treba doživeti.

Veliko je še ciljev, veliko je želja, toda ob tem se tudi dobro zavedamo, da bomo tudi nadaljnje uspehe dosegli le s skupnimi močmi vsi kar nas je, ne le alpinisti; saj pravimo, da je v slogi noč, po tem pa smo poznani povsod po svetu.

Prihodnjič: KONČNO V HIMALAJI

NAŠI PETDESETLETNIKI

PERKO ALOJZ — kontroliranje gotove obutve v oddelku 900

NAŠE ISKRENE ČESTITKE!

PRAZNIK OBČINE TRBOVLJE

1. JUNIJ 1924

1. junija 1924. leta je v Trbovlje vkorakala ORJUNA, da bi v Trbovljah razvila svoj prapor. Vendar jim to ni uspelo, ker so se delavci — proletarci uprli in eden od njih ga je celo zlomil.

Na ta dan so v uporabi padli trije naši delavci proletarci: Fric Keršič, Franc Šalomon in Franc Fakin, katerega so prej še zverinsko mučili in potem ustrelili v kamnolomu. V spomin na ta dan praznujemo Trboveljčani svoj občinski praznik, ki ga počastimo z vsakoletnim kulturnim programom in množičnim partizanskim pohodom na Vrhe. Vsak udeleženec partizanskega pohoda dobi tudi spominsko značko. Letos so Vrhe obiskali tudi najvišji člani federacije Jugoslavije: Sergej Kraihger, Stane Dolanc, Miha Marinko, Lidija Šentjunc in Janez Vipotnik, ki je bil tudi slavnostni govornik. Po govoru tovariša Vipotnika pa se je pričel kulturni program, v katerem je nastopil Mešani pevski zbor Svobode II. Trbovlje, Trboveljska delavska godba, parada gasilcev in vokalno instrumentalni ansambel Jantar, ki je tudi po končanem kulturnem programu skrbel za ples in dobro razpoloženje.

Vreme je bilo lepo in sončno, tako, da je bilo na pohodu okrog 5000 Trboveljčanov, kar je lepo število in upamo, da so bili organizatorji pohoda z udeležbo zadovoljni.

Jolanda Grebenc

NAGRADNA KRIŽANKA

				MAJHEN DEJAVNI PRISPEVEK, OBOL	IGRA Z LESENO ŽOGO NA KONJH	DEL VOZA	FIZIOLOVKA	SVETLA ZVEZDA V OZVEZDJU SKORPIJON	PEKO	GORENJSKI DRUŽBENI DELAVEC (ZDRAVKO)	REBRATA TKANINA ZA OBLEKE	STARO IME ZA VRV	KRAJ PRED KRAJEM	KIRKIN OTOK IZ ODISEJE
				OPIRALO					POKRIVALO KRALJEV LIKOVNA UMETNICA					
				NAJVEČJI TRŽIŠKI AS ZVEZNA DRŽAVA V INDIJI										
													A	
JEZIK SASOV	FRANCOSKO LETOVIŠČE BLIZU CAWESA	NAJVEČJI BOG EGIPČANOV	NAŠ DNEVNIK BARVA PRI KARTAH			KAMEN ZA IZŽIGANJE BRADAVIC		A				LJUBLJANA AMERISKI POPEVKAR (PAT)		
JAPONSKI SMUČARSKI CENTER NA HOKAIDU		P			LUKA NA JAP. OTOKU HONŠU	OTOČJE OB SEV. IRSKI TURISTIČNA DEJAVNOST						KACA VELIKANKA TOHE BOLE		
TOPEL TROPSKI VETER							GRSKA MUZA LIRIKE VRSTA VRBE	E					RISKI-RANJE	
NOVINAR LJUBLJANSKE TV (ALEKS)					MESTO V SOV. ZVEZI KRAŠKA ČRNINA	K						SVEDS. TENISAC (BJÖRN) NAŠ BOKSAR (ZVONKO)		
ČARGO IVAN		TUJE M. IME	SMESNICA ODLIČEN KENIJSKI TEKAČ				ANDREJ VERBIČ MUSLIMANSKI BOG					AFRISKI VELETOK PLEME LJUDSTVO		
FR. SKLADATELJ (JACQUES)			R		NRAVO-SLOVJE KRAJ PRI MILANU					PUSČANJE URINA IVAN TAVČAR				
KRUTI RIMSKI CESAR				DRŽAVA V J. AMERIKI 100 M ²									IVAN VIDIC TOHE GOGALA	
	SICILIJA	SVETA KNJIGA PRI MUSLIMANIH				PRIVRŽENKA ETATIZMA								
						NIZKO GOZDNO RASTLINJE			SLA, GON					

Za zadnjo križanko smo dobili 98 rešitev. Nagrade je izžrebal naš sodelavec iz splošnega sektorja NOVAK FERDO, razdelil jih je pa takole:

- 80 din — ROZMAN BOJAN — vojak
- 60 din — MILENA SNEDIC — receptor
- 40 din — FLORE GROS — 600
- 20 din — ZAVRL PEPKA — 511
- 20 din — MARTA ŠTUCIN — 200

Rešitve današnje križanke pošljite v uredništvo Čevljarja najkasneje do 10. julija 1981. Izžrebani reševalci dobijo nagrade v uredništvu Čevljarja.

ZAHVALE

Ob boleči izgubi drage mame

MARIJE KRANJC

se najlepše zahvaljujem delovnemu kolektivu »Peko« za izraženo sožalje. Posebno se zahvaljujem oddelku ERS za poklonjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti.

Hčerka Malči z družino

Ob izgubi dragega očeta

JOŽETA SEIFERT

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam v šivalnici 512 3, v elektro delavnici in tozdu Pur za podarjeno cvetje in denarno pomoč.

Sinova Jože, Marjan in hči Celina z družinami.

Ob izgubi drage mame

MILICE MARKOVIČ

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz finančnega sektorja za denarno pomoč in vsem za izrečena sožalja

Bosiljka Perko z družino

Zahvaljujem se osnovni organizaciji sindikata za denarno pomoč v času zdravljenja

Adolf Kokalj

AFORIZMI

Najbolj svoboden je tisti, ki sveta ne premikajo lokomotive, marveč ideje.

Taus Thoma

Kadar morajo eni poslušati ukaze drugih, tedaj ni govora o enakosti.

Gilbert

Borbo je iznašla narava, mržnjo človek.

K. Čapek

Jezno brnenje množic je najstrašnejši hrup sveta.

Halipax

Ni hujšega strupa, kot je moč nad drugimi ljudmi.

M. Gorki

Sveta ne premikajo lokomotive, marveč ideje.

Hugo

Da bi v življenju uspeli, se moramo delati neumne, a biti modri.

Monteaquien

Vsa umetnost življenja je najti protekcijo. Brez nje človek ne more narediti kariere.

Shaw

Veliki ljudje začno živeti, ko umr.

Goncourt

Vsak izreden duh je nekoliko blazen.

Aristotel

SKUPINA ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV

RAZMIŠLJANJE ZDRAVLJENEGA ALKOHOLIKA

Znano je, da je zdravje najdragocenejša dobrina in da je posebnega življenjskega pomena za srečo in socialno blaginjo človeka. Toda, kot kažejo nekateri podatki, je v naši sredini veliko število ljudi, ki tega nočejo ali ne morejo razumeti. Vse-povsod se srečujemo s sledovi nesrečnih življenj ljudi, ki jih je alkohol pahnil v najrazličnejše bridkosti vsakdana. Alkohol napravi človeka razvalino in nemalokrat izobčenca. Alkoholiki žive v breme svoji družini in skupnosti. Lahkomiselno čezmerno pitje alkohola, zastruplja skladnost družinskega okolja, niža delovno vneto in ugonablja posameznika, ki se je prepustil njegovi omami.

Uspešnost ali neuspešnost preprečevanja alkoholizma ni odvisna zgolj od socialno psihiatričnih dejavnikov, pač pa od slhernege med nami.

Vsi ukrepi glede prepovedi prekomernega točenja alkohola so zaman, če ne bomo ustvarili splošnega mnenja, da vse preveč strpno prenašamo široko prodajo alkohola. Res, da je človeka,

ki mu bolj ustrežemo s kozarčkom pijače, kot pa s kosom potice, težko odvaditi pitja, zato pa se moramo tembolj posvetiti prihodnosti naših najmlajših, za katere bo vsak nasvet prepozen, če ne bomo dovolj zgodaj ukrepali. Zato se je potrebno zavzeti za uresničevanje predloga, da bi se mladoletnikom prepovedalo točenje alkohola in da bi v starejših imeli bolj svetle zglede, kot jih imajo. Naloga nas vseh je pomagati slabotnejšim, saj je v tem bistvo samoupravnih misli. O vseh človeških dosežkih, težavah in vprašanjih smo pravzaprav vsakodnevno poučeni. Še vedno pa vemo bore malo o problematiki alkoholizma.

K razmišljanju o tem naj nas vzpodbudijo številni primeri človekove volje vseh tistih aktivnih posameznikov med nami, ki jim gre zahvala, da vsaj v nekaterih primerih dokažejo, da je zdravljenje zaradi alkoholizma lahko uspešno, če je poleg volje posameznika, prisotno še sodelovanje družine in sodelavcev.

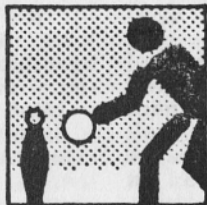
ŠPORT – REKREACIJA

Osnovna organizacija sindikata tozda Obutev je pred praznikom dela organizirala ekipno tekmovanje v malem nogometu in kegljanju.

Posamezne ekipe so dosegle naslednje rezultate:

MALI NOGOMET

1. ekipa 522
2. ekipa 524
3. ekipa 529
4. ekipa 510

KEGLJANJE

Ženske:

1. ekipa 510	138 kegljev
2. ekipa 529	127 kegljev
3. ekipa 510 — kartonaža	118 (s tekmovalko manj)
4. ekipa 522	106 kegljev
5. ekipa 512 — prirezovalnica	103 kegljev
6. ekipa 524	64 (2 tekmovalki manj)

Moški:

1. ekipa 520	245 kegljev
2. ekipa 524	226 kegljev
3. ekipa 529/lb	212 kegljev
4. ekipa 522	207 kegljev
5. ekipa mojstrov	201 kegljev
6. ekipa 510	195 kegljev
7. ekipa 521	178 kegljev
8. ekipa 529/1a	160 kegljev

Rudi Rejc

PRIŠLI · ODŠLI

V TOVARNO

Tahirović Hasnija, Bečan Anka, Gregorec Stanislava, Gros Mojca, Anko Vesna, Berlot Rudi, Bedina Marko, Frantar Metod

V MREŽO

Slovenska Bistrica
Zagreb III
Ljutomer
Split I
Doboj
Titograd I

Brence Terezija
Žmalec Srečko
Kosi Miran
Čavka Ivan
Alvirović Stevan, Pličanić Lejla
Raičević Snežana

IZ TOVARNE

Pintarič Vera, Kavšek Cvetka, Ilič Milorad, Radončić Ifetija, Kraišnik Milorad, Švab Zdravko, Radič Drago, Klemenc Marija

IZ TOZD BUDUČNOST

Tanasković Nada

IZ MREŽE

Beltinci
Ljubljana V
Maribor I
Škofja Loka
Sisak
Zagreb I
Zagreb III
Niš I
Smederevo
Zenica

Bersak Marjeta
Mlakar Angelca
Puštržnik Danilo
Fuis Marjan
Arthofer Boris
Knežević Marija
Žmalec Srečko
Stojanović Slavoljub
Cvetanović Biljana
Vojnović Mirjana

UPOKOJILI SO SE

Po 35. letih dela in obveznosti se je upokojila VIDA ZUPAN, samostojna obračunovalka v montažnem oddelku 523. Zaradi dobrega dela in tovarištva si je pridobila mnogo prijateljev. V zasluženem pokoju ji želimo še veliko srečnih in zdravih let.

DRUGO TEKMOVANJE V MODELIRANJU

Izbira ni bila lahka. Vsak model je lep in zanimiv.

Organizirati tekmovanje v modeliranju ni lahka naloga, zaradi že tradicionalne občutljivosti izbora modela, kot tudi običajno kolektivnega dela pri snovanju modela. Pa je kljub temu veljalo poizkusiti iz več razlogov:

- da spoznamo našo lastno ustvarjalnost in kreativnost
- da usposabljam mlajše kadre za zahtevno delo modeliranja in
- da spodbudimo tiste posameznike, katerih delo je premalo poznano in priznano.

In kako se nam je posrečilo uresničiti vse te cilje? Priznati je potrebno, da ne povsem.

Obljuba s prvega tekmovanja v modeliranju, da bomo najboljše, med njimi vse nagrajene modele, dali v proizvodnjo se ni uresničila. Izgovor, da je bila kolekcija že itak preširoka, kaj malo blaži posledice neizpolnjene obljube.

Ali je tekmovanje v modeliranju postalo vzpodbuda za delo naših modelirjev? Odgovor je da in ne. Da, v smislu priznane kakovostne ravni večine modelov, ki je bila predstavljena.

Ne, v smislu individualnih spodbud za delo, ki je vendarle v neki meri odvisno od več sodelavcev.

Brez dvoma pa te sence ne morejo izničiti prizadevanj udeležencev tekmovanja med katerimi velja še posebej pohvaliti Žugič Jožeta, Ivnik Branka in Golmajer Janeza, ki so največ prispevali k temu, da je tekmovanje uspelo.

Komisija v sestavi Železnikar Meta, modna kreatorka iz Galanta Ljubljana, Kmet Katja, novinarka Jane, Gros Jože, pomočnik direktorja za TPV, Jagodic Egidija, poslovodkinja Ljubljane I., Zaletel Janez, poslovodja Ljubljane III. in Jazbec Milan, vodja TOZD Mreže je pregledala predložene modele in odločila, da prejmejo predlagatelji:

1. nagrado za moški čevljar Podlipnik Pavel
1. nagrado za ženski čevljar Zaplotnik Viko
2. nagrado za ženski čevljar Lapajna Dragica
3. nagrado za ženski čevljar Ambrož Janez
1. nagrado za otroški čevljar Golmajer Janez

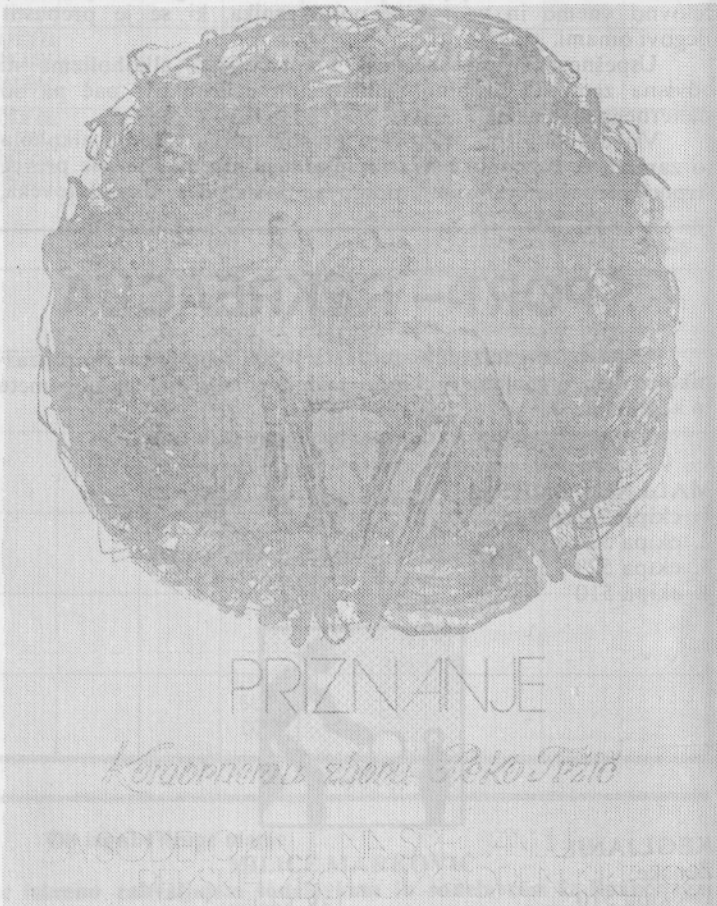
V živahni razpravi po proglasitvi rezultatov in podelitvi nagrad smo ugotovili, da bo v prihodnje potrebno dati možnost predstavitve celotne grupe posameznega modela in da poleg ocenjevalne komisije izvedemo še ocenjevanje vseh zaposlenih v obliki glasovalne ankete v recepciji delovne organizacije. Pokazalo se je, da je izredno težko nagrajevati posamezne predla-

gatelje, saj je jasno da gre v primerih nagrade podplatnim modelirjem tudi za sodelovanje osnovnih modelirjev in skoraj vseh primerih tudi za sodelovanje izdelovalcev vzorcev.

Zato bomo morali v prihodnje, na podlagi izkušenj prvega in drugega tekmovanja v modeliranju, spremeniti pogoje tekmovanja in se dogovoriti za tak način, ki bo kar v največji meri zadovoljil tako udeležence kot tudi naše skupne interese v izvirnih kreacijah domačih strokovnjakov.

Božidar Meglič

REVIJA PEVSKIH ZBOROV

V soboto 23. maja je bil v prostorih osnovne šole heroja Bračiča v Bistrici koncert pevskih zborov Gorenjske.

Na reviji, katere pokrovitelj je bila tovarna obutve Peko Tržič je sodelovalo osem zborov. Med njimi je na povabilo združenja gorenjskih zborov nastopil tudi zamejski zbor SKD Peca iz Globasnice. Kot predstavnik občine Tržič je na reviji sodeloval Komorni zbor Peko, ki je pod vodstvom dirigenta Frelih Saša-Miša zapel štiri pesmi.

Že sama želja po kulturnem obisku in zaradi redkosti podobnih prireditvev v Tržiču je v avlo osnovne šole privabilo veliko ljudi.

Občinstvo je s pozornim poslušanjem in glasnim aplavzom pokazalo, da ljubijo slovensko pesem ter zborovsko petje, hkrati pa je izrazilo željo po podobnih prireditvah, na katerih bi se seznanilo z glasbenim utripom Gorenjske.

Bohinc Slavko

čevljar

Glasilo delovne organizacije tovarne obutve PEKO Tržič n.sol. o. — Ureja uredniški odbor: Janez Kalíšnik, Edo Košnjek, Nataša Meglič, Marjan Markič, Anton Simonič, Karel Zajc, Ivan Zaplotnik, Vera Umek, Martja Slapar — glavni in odgovorni urednik. — Naslov uredništva: »PEKO« Tržič, telefon 50-260 int. 217. — Tisk TK Gorenjski tisk Kranj. — Izhaja enkrat mesečno v nakladi 3200 izvodov v slovenskem in 1400 izvodov v srbohrvaškem jeziku. — Glasilo dobijo člani delovne organizacije, študenti, vajenci in upokojeanci brezplačno.